

Үй жұмысы

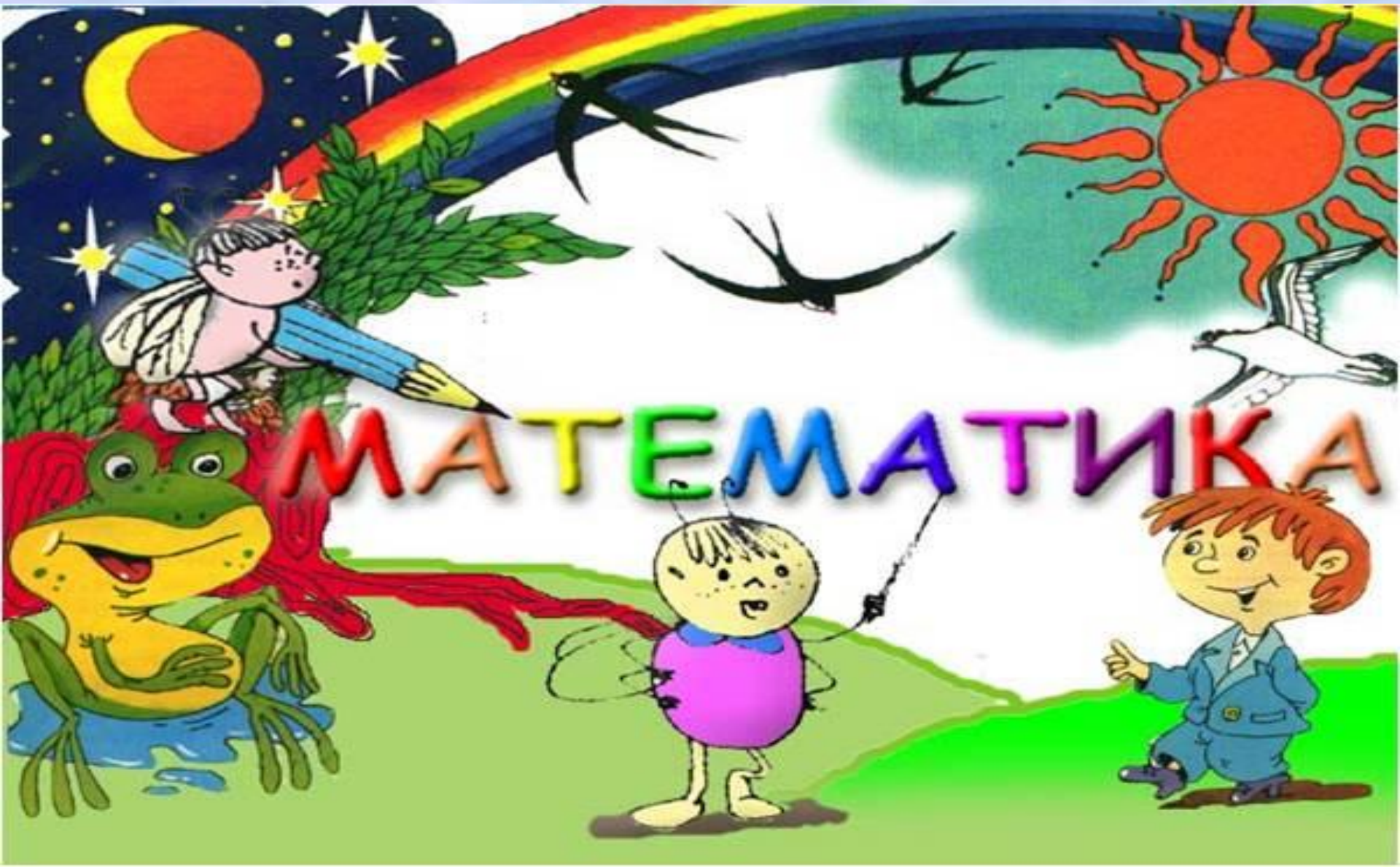
№1484

1) $x=7$;   2) $x=23$;   3) $x=11$;

№1495

1) 6;   2) 0,2;   3) $\frac{1}{7}$;

**Екі айнымалысы бар сызықтық теңдеулер
жүйесін алмастыру тәсілімен шешу**

Мақсаты

Екі айнымалысы бар сызықтық теңдеулер жүйесін алмастыру тәсілі арқылы шешіу, жалпы түрдегі өрнегін жазу, теңдеулердің шешімдері болатын сандар жұбын жаза білу.

Екі айнымалысы бар сызықтық теңдеулер жүйесін алмастыру тәсілімен шешу

Білемін	Білгім келеді	Үйрендім
<ul style="list-style-type: none"> -айнымалыны -бір айнымалы теңдеу -екі айнымалы теңдеу -сызықтық теңдеуді -екі айнымалысы бар сызықтық теңдеулер жүйесін -екі айнымалысы бар сызықтық теңдеулер жүйесін графиктік тәсілмен шешуді	<p>Екі айнымалысы бар сызықтық теңдеулер жүйесін алмастыру тәсілімен шешуді білгіміз келеді</p>	

Оқушы екі сан ойлады. Бірінші сан екінші саннан 7-ге артық. Бірінші санды 3 еселеп, одан екінші санды 2 еселеп азайтқанда, айырма 27-ге тең болады. Оқушы қандай сан ойлады?

x-бірінші сан

y-екінші сан

$$\begin{cases} x - y = 7 \\ 3x - 2y = 27 \end{cases}$$

$$\begin{cases} x = y + 7 \\ 3(y + 7) - 2y = 27 \end{cases}$$

$$3(y + 7) - 2y = 27$$

$$3y + 21 - 2y = 27$$

$$y = 27 - 21$$

$$y = 6$$

$$x = 6 + 7$$

$$x = 13$$

Жауабы: (13; 6)

$$\begin{cases} \frac{2x+3}{5} - \frac{y+2}{3} = 1 & \cdot 15 \\ \frac{x+1}{7} + \frac{2y-5}{3} = 2 & \cdot 21 \end{cases}$$

$$\begin{cases} 3(2x+3) - 5(y+2) = 15 \\ 3(x+1) + 7(2y-5) = 42 \end{cases}$$

$$\begin{cases} 6x + 9 - 5y - 10 = 15 \\ 3x + 3 + 14y - 35 = 42 \end{cases}$$

$$\begin{cases} 6x - 5y = 16 \\ 3x + 14y = 74 \end{cases}$$

$$\begin{cases} y = \frac{6x-16}{5} \\ 3x + 14 \cdot \frac{6x-16}{5} = 74 \end{cases}$$

$$15x + 84x - 224 = 370$$

$$99x = 594$$

$$x = 6$$

$$y = \frac{6 \cdot 6 - 16}{5} = 4$$

$$y = 4$$

Жауабы: (6; 4)

I

$$\begin{cases} x - y = 2 \\ 2x - 3y = -1 \end{cases}$$

$$\begin{cases} x = y + 2 \\ 2(y + 2) - 3y = -1 \end{cases}$$

$$2y + 4 - 3y = -1$$

$$-y = -1 - 4$$

$$-y = -5 \quad (-1)$$

$$y = 5$$

$$x - 5 = 2$$

$$x = 2 + 5$$

$$x = 7$$

Жауабы: (7; 5)

II

$$\begin{cases} 3x + y = 4 \\ 5x + y = 10 \end{cases}$$

$$\begin{cases} y = 4 - 3x \\ 5x + 4 - 3x = 10 \end{cases}$$

$$5x - 3x = 10 - 4$$

$$2x = 6$$

$$x = 6 : 2$$

$$x = 3$$

$$3 \cdot 3 + y = 4$$

$$9 + y = 4$$

$$y = 4 - 9$$

$$y = -5$$

Жауабы: (3; -5)

III

$$\begin{cases} x + 5y = -2 \\ 0,5x - y = 6 \end{cases}$$

$$\begin{cases} x = -2 - 5y \\ 0,5(-2 - 5y) - y = 6 \end{cases}$$

$$-1 - 2,5y - y = 6$$

$$-3,5y = 7$$

$$y = -2$$

$$x + 5 \cdot (-2) = -2$$

$$x - 10 = -2$$

$$x = -2 + 10$$

$$x = 8$$

Жауабы: (8; -2)

Алмастыру

Нені алмастыра аласыңдар?

Нені амастыруға болады?

№1498

A

$$\begin{cases} 4x + 3y = 5 \\ x - y = 3 \end{cases}$$

Жауабы: (2; -1)

№1510

B

$$\begin{cases} x - y - 7 = 0 \\ 5x - 3y = 1 \end{cases}$$

Жауабы: (8; -2)

№1523

C

$$\begin{cases} \frac{36x}{6} + \frac{30y}{6} = 1 \\ 2x + y = -2 \end{cases}$$

Жауабы: (8; -2)

Сөз есептерді шешу

№1501. Екі шебердің бір күндік еңбек ақысы 13000 тг. Бірінші шебердің 5 күнгі еңбек ақысы екінші шебердің 4 күнгі еңбек ақысынан 15500 тг артық. Шеберлердің әрқайсысы бір күнде неше теңге табыс табады?

Жауабы: 7500 тг; 5500 тг.

№1502. Бір килограмм алма мен бір килограмм алмұрт 275 тг. 3 кг алма 4 кг алмұрттан 50 тг арзан. Бір килограмм алманың бағасы неше теңге? Бір килограмм алмұрттың бағасы неше теңге?

Жауабы: 150 тг; 125 тг.

№1504. Оқушы екі сан ойлады. Ол ойлаған бірінші саннан екінші санды азайтса, айырма 8-ге тең болады. 3 еселенген бірінші сан 5 еселенген екінші саннан 4-ке кем. Оқушы қандай сандар ойлады?

Жауабы: 22 санын; 14 санын.

**Кім көп сөз
табады**

Екі айнымалысы бар сызықтық теңдеулер жүйесін алмастыру тәсілімен шешу

Білемін	Білгім келеді	Үйрендім
<p>-айнымалыны</p> <p>-бір айнымалы теңдеу</p> <p>-екі айнымалы теңдеу</p> <p>-сызықтық теңдеуді</p> <p>-екі айнымалысы бар сызықтық теңдеулер жүйесін</p> <p>-екі айнымалысы бар сызықтық теңдеулер жүйесін графиктік тәсілмен шешуді</p>	<p>Екі айнымалысы бар сызықтық теңдеулер жүйесін алмастыру тәсілімен шешуді білгіміз келеді</p>	<p>Екі айнымалысы бар сызықтық теңдеулер жүйесін алмастыру тәсілімен шешуді үйрендік</p>

Бағалау

Үй жұмысы

1507, 1509